

TROMBITÁS

„bénégyzetmínuszpluszmínusznégyszet-
gyökbémínusznégycészerkétá”
(Karinthy Frigyes)

Prímszámnak nevezzük azt a természetes számot...
magyarázta Trombitás, *Állapítsátok meg, hogy a 91, 123,
131, 122, 344 számok prímek vagy...!*, fogalmazott
akkurátusan, a bajusza alól Trombitás, amelyet mindig kicsit
felhúzott, kilátszottak szabályos, tiszta fogai, úgy tűnt, mosolyog,
hogy alkalmasint Trombitás vicces kedvében van,
de mire elhangzott a kérdés, hogy *Legtöbb hány gyereknek
osztható el egyenlő módon 120 narancs, 75 banán és 165 alma?*,
Trombitás már üvöltött, mert nemcsak a feladványt nem értettük,
de legtöbbünk még narancsot, banánt sem látott életében,
csak hírből hallottuk, csak mesélték, hogy azok déli gyümölcsök,
hogy milyen finomak, s hogy néha pult alatt lehet kapni annak,
akinek van ismerőse a sarki közértben, vagy akinek az apja
a pártkabinetben dolgozik, hát a 120 értelmét veszítette,
és értelmét veszítette a 75 is, csak a 165 alma lógott a képzeletbeli
fákon, vagy ott álltak leszedve ládákbán, hogy a lehető legtöbb
gyereknek valaki kiossza, például Trombitás nekünk, de Trombitás
fogai ekkor már gúnyosan csattogtak a bajusza alatt, hülyék, mondta,
mind hülyék vagytok, ennyit sem tudtok megoldani,
semmi nem lesz belőletek, nyavalyások, börtöntöltelékek lesztek,
és ha valamelyik fiú mosolyogni mert, pofon vágta,
egyik vézna osztálytársamat egyszer felemelte, és a táblát is letörülte vele,
a lányok haját meghúzta, hajpántjukat a sarokba vágta,
mi pedig ültünk megszeppenten, szívünk a torkunkban,
és a hektikás padot néztük, a gyűrött füzetet,
a félig elragott ceruzát szorongattuk,
a pad alá bújtunk volna, egymás kezét is megfogtuk volna,
de nem lehetett, mert osztani kellett az almákat,
Kezdjük előlről!, harsogta Trombitás, és újra osztani kezdtük

az almákat, még hozzá gyerekeknek, mind a százhatvanötöt,
nem akárhogyan, hanem egyenlő módon, a lehető legtöbb gyereknek,
és én titokban arra gondoltam, legszívesebben elfelezném az almákat,
csak minél több jusson, jusson annak is, akinek nem jut narancs, banán,
csak éppen baj ne legyen megint belőle, és Trombitás is megnyugodjon,
és végre úgy villanjanak meg bajusza alól a fogai, mintha tényleg nekünk
és tényleg boldogan mosolyogna, hiszen tudhatná jól, nem mi vagyunk
a hibásak,
hogy még éveket kell várni, míg megtudhatjuk, mi az a déli gyümölcs.

ÖLTÖZŐHIDEG, TORNASZAG

(Reginának)

*„Zúgott és forgott körülötte a tornaterem,
állt szédelegve a kötélnél,
szorongatta tüzes tenyérrel,
verítékcseppek indultak a homlokán.”
(Ottlik Géza)*

Minden héten kétszer az egyenruhát az öltözőben levetni,
fehér póló, fekete nadrág, fehér tornacipő,
sorba, vigyázz, egyenes testtel, a lábfejed, a tenyered,
egymástól karnyújtásnyi távolságra, terpeszállás,
nyakkörözés, körözés – jobb kar, körözés – bal kar, most egyszerre,
törzsmozgatás, nyújtás, guggolás, mellső fekvőtámasz, és nincs megállj,
feszül a hasamon a póló, feszül a lábizmom, nem bírom,
de nem pillant, kék szeme vizenyős, csak a szája mozog alig láthatón,
szűk szájából hangorkán, tornádó, üvölt, parancsokat osztogat,
hátizom húsz, hasizom húsz, mellső fekvőtámasz harminc,
mert egyik osztálytársam hülyéskedett, mindenki harmincat,
most pofozza, a fiú állja, jobb arc, bal arc, megindul az orra vére,
tizenöttnél megállok, folyik rólam a víz, rosszul vagyok,
menj ki, igyál vizet, és kezdheted előlről, megtanultok ti viselkedni,
megtudjátok, kivel van dolgotok, huszonegy, huszonkettő, huszonhárom,
hol vagyok még a harminctól, az osztálytársaim mind megcsinálják,

ők ügyesek, ők soványak, könnyen hajlanak, izmosak, fürgék,
rövid pihenj, és jobbra át, szalad, egy, kettő, szalad, egy, kettő,
egy, kettő, most merevített térddel, egy, kettő, egy, kettő,
most visszafelé, egy, kettő, egy, kettő, megbotlok, majdnem hátraesek,
figyelj, ne szerencsétlenkedj, és balra át, és szalad, szalad,
vajon van-e gyermeke, velük is ilyen, velük hogyan beszélhet,
most bordásfal, a bordásfalon csak öt fokot merek, alig várom,
megérintsem talpammal a padlót, és akkor jön a kötélmászás,
de a karom nem bírja, a tenyerem visszacsúszik, felhorzsolódik a bőr,
mit csinálsz, nem jó, ennyit sem tudsz, állj félre, a többiek röhögnek,
röhögök majd én is, amikor nyökögtök irodalomból, biológiából,
fogadkozom-fuldoklok magamban, és várom a végét, még tizenöt,
még tíz perc, labdázás ma sem lesz, mert ha legalább fociznánk,
lehetnék hátvéd, szélső, legalábbis pójtjátékos, de nem, ma sem lesz játék,
következik a bakugrás, jaj, a bakugrás, nekifutamodsz, dobbantasz,
kezedet le, átlendülsz, nekifutok, dobbantok, kezemet le, átlendülök,
csontos keze megmozdul, de nem szól, most neki-, most nekifutamodok,
mindenki lélegzetvisszafojtva figyel, mi lesz velem, csak a
rugós dobbantót,
csak azt látom, s a bakot, most, most, most a bakra fel, de visszadob,
a dobbantó és a bak közé esem, már csak a pofacsontját és
kék szemét látom,
mit csinálsz, mit csináltál, üvölti, kelj fel azonnal, kelj fel,
szedd össze magad,
jobbra át, szalad, balra át, szalad, megáll, pihen, szünet,
menjetelek átöltözni,
irány az öltöző, senki nem kérdezi meg, megütöttem-e magam,
fehér póló, fekete nadrág, fehér tornacipő le, minden héten kétszer,
a sötétkék egyenruhát vissza, és menni, szaladni ki az udvarra, vissza
az iskolaépületbe, és elfelejteni a kocsonyás, az üveges kéket,
elfelejteni az egészet,
csak szaladni, szaladni, szaladni egyre, ne hallani harsogva
parancsoló hangját,
legalább következő óráig ne gondolni arra, van-e neki lelke, sírt-e valaha,
mert elég, épp elég a teremvisszhang, az öltözőhideg, a tornaszag,
ha meglátom az utcán bottal sétálni, felesége karjaiba kapaszkodva,
de nem vesz észre, legalább most nem néz rám, nem szólít meg,
csak néz előre mereven, mint indulás előtt a hosszútávfutó.

A FIÚS LEÁNY

Egy évvel járt alattam a délutános lakónegyedi iskolába,
a haja tüskés volt, kócos, kiállt az arccsontja, és taknyos volt,
kicsi szemei riadtak tűntek, mintha egy másik világból
néztek volna, és fürgék voltak, mint egy vadászé,
úgy állt rajta a lányegyenruha, mintha tévedésből adták volna rá,
sokáig azt is hittem, hogy a fiús leány tulajdonképpen fiú,
aki állandóan fenyegetőzött, mindenkit meg akart verni,
és akit megvert, azt szálkás kezeivel tényleg nagyon meg is verte,
megrugdosta, otthagya, senki nem mert rászólni, szembeszállni,
a tanárok sem bírtak vele, pedig rossz tanuló volt, de valamiért
hagyták uralkodni, hagyták, hogy félelemben tartsa az iskolát,
mert lehet, féltek, hogy egyszer ők is sorra kerülnek,
ahogy féltem én is, mert valahányszor meglátott, megfenyegetett,
megigérte, megver, nem is annyira a szavai, mint eszelős
tekintete volt ijesztő, hogy egyszer tényleg megteszi, és nem lehetett
tudni, miért, nem lehetett vele beszélni, nem lehetett tőle kérdezni,
ráadásul szégyen is lett volna, hogy egy leány, ha fiús is, megverjen
egy ténylegfiút, de valószínű, mint a vadállat, megérezte gyengeségemet,
gyámoltalanságomat, megérezte, hogy nem tudnám megvédeni magam,
hogy mégsem ütnék vissza, hogy nem ütnék meg egy leányt,
akkor sem, amikor egy óránk elmaradt a délutáni tanítás alatt,
és az iskolaudvaron egyszer csak valahonnan ott termett, mi ketten voltunk,
ők hárman, felragadott egy kockakövet, és azt mondta, most itt vagy,
most meghalsz, most véged, és nézett, hol felém, hol más irányba,
nem lehetett tudni, pontosan hová néz, mit gondol, vannak-e
gondolatai,
csak azt, hogy ezek az utolsó percek, hogy ki akarja loccsantani
az agyamat,
hogy meg fog ölni, már ott láttam forró véretem a kavicsokon,
párolgó agyvelőmet, ahogy a köveken dühös üvöltéssel széttapossa,
de most még nem mozdult, a hülye tekintetével bővölt, én sem
mozdultam,
ott álltam, hogy most mi lesz, mikor lendül a keze, és nekem mindjárt
reped, hasad, szakad mindenem, ahogy zuhan belém a durva kő,
magamban elbúcsúztam a nővéremtől, édesanyámtól, édesapámtól,

elgondoltam, hogy fognak sírni, siratni, hogy szegény tesó, szegény
kicsi fiam,
felindítottam a tökéletes bánatot, ahogy hittanórán a pap bácsi tanította,
elbúcsúztam a szobámtól, a gombfocicsapataimtól és a focis barátaimtól,
még arra is gondoltam, hogy mennyire fogok hiányozni a lili tyúkomnak,
hiába kotkodácsol majd az ajtó előtt, hogy a kamrából lopott rizsből
dobjak neki,
és remegett a gyomrom, sírni lett volna kedvem, hogy miért
vagyok ennyire,
hogyan miért nem rontok neki, miért nem döngölöm kövestől feje
tetejéig a földbe,
lúdbőrözött a karom, a hátam, kivert a hideg veríték, hogy most, hogy
akkor most,
akárcsak mostanában, ha megpillantom néha az utcán, de a tekintetét
kerülöm,
mert a nézése semmit nem változott, a haja ugyanolyan tüskés,
a cipője poros,
ruhája rendezetlen, csak a melle nőtt meg, most már biztos, hogy
leány volt,
de kezében már nem követ tart, hanem karjában egy síró kisbabát
ringat vadul.